

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 13/2013-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Ing. E. M., S., zastúpeného advokátkou Mgr. B. Š., S., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 porušil základné právo Ing. E. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava IV vo veci vedenej pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. E. M. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. E. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 407,55 € (slovom štyristosedem eur a päťdesiatpäť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť na účet jeho advokátky Mgr. B. Š., S., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 13/2013-10 zo 16. januára 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. E. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že *«Sťažovateľ Ing. E. M. podal prostredníctvom právneho zástupcu dňa 06. 11. 2009 žalobu o zaplatenie 15.660,23 € istiny s príslušenstvom proti odporcom 1.) Ing. Arch. K. C. a 2.) Ing. Arch. E. M., na Okresnom súde Bratislava IV. Predmetné konanie je na OS Bratislava IV. vedené pod sp. zn.: 11Cb 297/2010.*

Nakoľko sa sťažovateľ v čase podania žaloby stále spoliehal na prísl'ub žalovaných, že svoj dlh splnia a predmetná vec sa urovná mimosúdne (nestalo sa tak však ani čiastočne), súdny poplatok bol zaplatený dňa 10. 05. 2010 až po doručení uznesenia súdu o zastavení konania pre jeho nezaplatenie zo dňa 21. 04. 2010, voči ktorému sa včas odvolal.

V predmetnej veci bol vydaný na urgenciu právnej zástupkyne zo dňa 03. 08. 2010 - t.j. po takmer štyroch mesiacoch po uhradení súdneho poplatku za podaný návrh -

Platobný rozkaz dňa 06. 09. 2010. Dňa 29. 11. 2010 bol právnej zástupkyňi sťažovateľa doručený odpor odporcu v 2.) rade, ku ktorému sa vyjadrila v jeho mene dňa 29. 11. 2010. Výzva na vyjadrenie sa k uvedenému odporu bola posledným úkonom súdu, a to až do času, kým sťažovateľ súdu nepodal sťažnosť na nečinnosť súdu dňa 19. 03. 2012. Súd teda nekonal od 24. 11. 2010 do 30. 03. 2012 kedy poslal odpoveď na sťažnosť navrhovateľa v predmetnom konaní, resp. do 12. 04. 2012, kedy vytýčil termín pojednávania v predmetnej veci a celkovo konanie trvá od 06. 11. 2009 už 3 roky a 4 mesiace, čo aj v prípade, ak berieme do úvahy, že súdny poplatok bol zaplatený až 10. 05. 2010 je neprimerane dlhá doba. Poukazujem na to, že do dnešného dňa sa nekonalo ani jediné pojednávanie v predmetnej veci.

Sťažnosť na prietahy v konaní a následne túto sťažnosť sa sťažovateľ rozhodol podať vtedy, keď mu v telefonickom rozhovore so spisovou kanceláriou súdu, dňa 15. 03. 2012 bolo oznámené, že termín pojednávania zatiaľ vytýčený nebol, pretože citujem „žalovaný v 1. rade prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadal o predĺženie lehoty za účelom mimosúdneho jednania“.

Súd mu však žiadnu takúto skutočnosť neoznámil, a ani prostredníctvom právnej zástupkyne ho nevyzval o vyjadrenie sa k uvedenému a či ako navrhovateľ súhlasí s akýmkoľvek predĺžením lehoty.

V odpovedi Okresného súdu Bratislava IV. predsedníčka súdu konštatovala, že konanie bolo poznačené prietahom, ktorý bol spôsobený z objektívnych príčin, v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov a sťažovateľovi sa ospravedlnila.

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu niekoľkokrát súdu poukázal na skutočnosť, že má dôvodné podozrenie, že žalovaní si postupne zmenšujú majetok a jeho právna istota, že jeho pohľadávka bude vymožitelná sa neustále zmenšuje.

Je pravdou, že počas čakania na vytýčenie termínu pojednávania súdom, sa v záujme mimosúdneho jednania dňa 07. 07. 2011 stretli s odporcom v 1.) rade spolu s právnymi zástupcami, nakoľko však oni navrhovali len späťvzatie žaloby v celosti bez akejkoľvek ochoty čo i len čiastočne pohľadávku uhradiť, odporca sa vyjadril im tak, že nemá záujem o ďalšie mimosúdne jednanie.

Z predchádzajúceho konania žalovaných bola vysoká pravdepodobnosť, že k mimosúdnemu urovnaniu veci nedôjde. Svedčia o tom skutočnosti ako je vyjadrenie

odporcu v 2.) rade, že „nemá žiadnu vedomosť“ o tom, že by im žalobca akékoľvek služby dodal (!) ako aj neustále sľuby najmä zo strany odporcu v 1.) rade, že dlh urovnajú, ku ktorých naplneniu nikdy nedošlo (namiesto toho obvinil navrhovateľa - po niekoľkých rokoch od dodania jeho služieb - že tieto dodal s omeškaním, v dôsledku čoho im vznikla škoda, čo absolútne nezodpovedá skutočnosti). (...)

Z uvedených dôvodov mám za to, že bolo porušené právo sťažovateľa vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a to nečinnosťou súdu.

Sťažovateľ uplatnil všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, preto sa rozhodol pre podanie tejto sťažnosti.

Zároveň poukazujeme na skutočnosť, že mimoriadna dĺžka súdneho konania umožnila žalovaným zbaviť sa svojho majetku, v dôsledku čoho sťažovateľ nebude úspešný vo vymožení žalovanej pohľadávky (ako ho tiež upozornil odporca v 1. rade). Poukazujem tiež na nemateriálnu ujmu, ktorú sťažovateľ utrpel, z dôvodu právnej neistoty trvajúcej už viac ako 3 roky, z ktorého dôvodu navrhujem, aby súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške žalovanej pohľadávky vo výške 15.660,23 € istiny a 1.901,02 € za trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku vo výške 940,- € a trov právneho zastúpenia za 3 právne úkony v hodnote á 320,34 €, t. j. spolu vo výške 17.561,25 € a náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) v hodnote á 320,34 € a režijný paušál za uvedené úkony v hodnote 7,63 €, t. j. spolu vo výške 655,94 €. (...)

Z vyššie uvedených dôvodov Ústavnému súdu Slovenskej republiky navrhujem, aby vydal nasledovný nález:

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV. v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava IV. v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. E. M. priznáva finančné zadostučinenie v sume 17.561,25 € (slovom sedemnásttisíc päťstošesťdesiatjeden eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV. povinný zaplatiť mu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV. je povinný uhradiť Ing. E. M. trovy právneho zastúpenia v sume 655,94 €(...) na účet právneho zástupcu Mgr. B. Š. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. (...)».

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3117/13 z 1. marca 2013 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 3. apríla 2013.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Na základe prešetrenia veci s poľutovaním konštatujem, že predmetné konanie bolo poznačené prieťahom v období od 16. 12. 2010 do 15. 6. 2011, t. j. od prevedenia spisu do obchodného oddelenia do času, kým súd doručoval návrh odporcovi v 1. rade na vyjadrenie a zároveň vyjadrenie navrhovateľa k odporu doručoval odporcovi v 2. rade.

Po tomto období tunajší súd vo veci priebežne konal.

Daný prieťah bol spôsobený z objektívnych príčin, v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov.

Záverom chcem poukázať tiež na skutočnosť, že aj účastníci konania (aj samotný sťažovateľ ako navrhovateľ) prispeli k celkovej dĺžke konania. Sťažovateľ na pojednávaní dňa 25. 6. 2012 požiadal súd o pripustenie zmeny žaloby v zmysle podania, ktoré až na pojednávaní založil do spisu, čo bolo tiež dôvodom na jeho odročenie. Tiež pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 3. 9. 2012 bolo odročené okrem iného i z dôvodu, že sťažovateľ v lehote do 15 dní zašle súdu písomné doplnenie žaloby. Pojednávanie dňa 5. 12. 2012 bolo odročené zase z dôvodu ospravedlnenej neúčasti oboch odporcov.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.

Oznamujem Vám tiež, že súhlasím, aby ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. (...)“

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedla:

«(...) Na podanej ústavnej sťažnosti a návrhu v predmetnej veci v celosti trváme a trváme tiež na jeho písomnom odôvodnení zo dňa 26. 04. 2012.

Máme za to, že Okresný súd Bratislava IV. porušil právo môjho mandanta na spravodlivý súdny proces a prerokovanie veci bez prietáhov, ku ktorému čiastočne došlo aj v dôsledku neoverenia informácií jednostranne poskytnutých odporcom v 1./ rade, ktorý takto situáciu zneužil vo svoj prospech, keď žiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe.

Poukazujem na skutočnosť, že prvý termín pojednávania v predmetnej veci vytýčený na deň 25. 06. 2012 (vytýčený 3 roky a 6 mesiacov odo dňa podania návrhu vo veci samej) bol odročený na deň 03. 09. 2012 na strane odporcu v 2./ rade.

Pojednávanie dňa 03. 09. 2012 bolo odročené z dôvodu vyčerpania času stanoveného na predmetné pojednávanie a vyžiadania písomného stanoviska účastníkov konania zo strany súdu. Poukazujem na to, že navrhovateľ svoje stanovisko v súdom určenej lehote doložil, na rozdiel od odporcov, ktorých stanovisko sme doteraz neobdržali (a podľa nášho vedomia žiadne súdu ani nedoložili a to bez akéhokoľvek vysvetlenia).

Pojednávanie dňa 05. 12. 2012 bolo opäť odročené z dôvodu nepotvrdeného zlého zdravotného stavu odporcu v 1./ rade, ktorý žiadal pojednávanie odročiť.

Pojednávanie dňa 30. 01. 2013 sa nekonalo kvôli práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Ani jediný krát navrhovateľ nespôsobil svojim konaním prietáhy v predmetnom konaní. V jeho záujme bolo predsa od začiatku ukončiť konanie čo najskôr.

Okresný súd Bratislava IV. poukazoval na to, že 25. 06. 2012 navrhovateľ požiadal o pripustenie zmeny žaloby. Táto zmena návrhu sa však týkala iba príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania) a keďže pojednávanie bolo odročené z dôvodu žiadosti na strane odporcu v 2./ rade, nijako neovplyvnil priebeh konania a žiadne prietáhy nespôsobil.

Ďalej súd poukázal na to, že pojednávanie dňa 03. 09. 2012 „bolo odročené okrem iného z dôvodu, že sťažovateľ v lehote do 15 dní zašle súdu písomné doplnenie žaloby“. Poukazujem na to, že toto vyjadrenie si vyžiadal súd a navrhovateľ ho len uvítal, nakoľko preňho znamenalo urýchlenie konania, keďže čas vyhradený na pojednávanie dňa 03. 09. 2012 nestačil na vypočutie účastníkov konania a bol vyčerpaný. T. j. ani toto nespôsobillo prietáhy, skôr naopak, urýchlilo výsluch navrhovateľa a tým aj celé konanie.

Zároveň Ústavnému súdu týmto oznamujem, že súhlasíme, aby sa upustilo od ústneho pojednávania v predmetnej veci.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 11 Cb 297/2010:

Dňa 9. novembra 2009 podal sťažovateľ na okresnom súde proti Ing. arch. K. C. (ďalej len „odporca 1“) a Ing. arch. E. M. (ďalej len „odporca 2“, spolu len „odporcovia“) žalobný návrh na zaplatenie 15 660,23 € istiny s prísl. s tým, že navrhol rozhodnúť vo veci platobným rozkazom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 36 Rob 778/09.

Dňa 11. januára 2010 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v určenej lehote.

Dňa 21. apríla 2010 okresný súd konanie uznesením č. k. 36 Rob 778/09-19 zastavil, pretože sťažovateľ v určenej lehote súdny poplatok za návrh neuhradil.

Dňa 10. mája 2010 sťažovateľ uhradil súdny poplatok za návrh.

Dňa 12. mája 2010 sa sťažovateľ odvolal proti uzneseniu č. k. 36 Rob 778/09-19.

Dňa 31. mája 2010 okresný súd zrušil svoje uznesenie č. k. 36 Rob 778/09-19.

Dňa 6. septembra 2010 okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz č. k. 36 Rob 778/09-28.

Dňa 3. novembra 2010 odporca 2 podal proti uvedenému platobnému rozkazu odpor.

Dňa 10. novembra 2010 okresný súd zaslal odpor na vyjadrenie sťažovateľovi a zároveň vyzval odporcu 2, aby zaplatil súdny poplatok za odpor.

Dňa 6. decembra 2010 sťažovateľ doručil okresnému súdu svoje vyjadrenie k odporu.

Dňa 16. decembra 2010 bola vec prevedená do oddelenia obchodných vecí a bola zaevidovaná pod sp. zn. 11Cb 297/2010 a pridelená na prerokovanie a rozhodnutie Mgr. Š. Z.

Dňa 2. júna 2011 bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie JUDr. D. Š.

Dňa 15. júna 2011 okresný súd doručoval žalobný návrh odporcovi 1 na vyjadrenie a zároveň vyjadrenie sťažovateľa k odporu doručoval odporcovi 2.

Dňa 30. júna 2011 odporca 1 požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie do 31. augusta 2011 s tým, že má záujem aj na uzavretí mimosúdnej dohody vo veci.

Dňa 30. augusta 2011 právna zástupkyňa odporcu 1 informovala okresný súd „o prebiehajúcom mimosúdnom urovnaní“.

Dňa 30. novembra 2011 sa odporca 1 vyjadril k žalobnému návrhu, ktorý navrhol zamietnuť, pričom uviedol, že mimosúdne rokovania „sa snažíme smerovať k späťvzatiu žalobcovho návrhu“.

Dňa 20. marca 2012 sťažovateľ podal sťažnosť na zbytočné prietahy v predmetnom konaní.

Dňa 27. marca 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 25. jún 2012.

Dňa 21. júna 2012 zástupkyňa odporcu 2 oznámila okresnému súdu prevzatie právneho zastúpenia a požiadala o odročenie nariadeného pojednávania.

Dňa 14. júna 2012 sťažovateľ doručil okresnému súdu „zmenu petitu žaloby“.

Dňa 25. júna 2012 bolo pojednávanie odročené na 3. september 2012.

Dňa 29. júna 2012 okresný súd uznesením č. k. 11 Cb 297/2010-86 pripustil zmenu petitu žaloby.

Dňa 3. septembra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. december 2012 okrem iného aj na účely doplnenia žaloby.

Dňa 29. septembra 2012 sťažovateľ doplnil svoj žalobný návrh.

Dňa 4. decembra 2012 právna zástupkyňa odporcu 1 požiadala o odročenie nariadeného pojednávania zo zdravotných dôvodov jej klienta.

Dňa 5. decembra 2012 bolo pojednávanie odročené na 30. január 2013.

Dňa 17. januára 2013 bolo pojednávanie nariadené na 30. január 2013 zrušené „z dôvodu PN zákonnej sudkyne“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Cb 297/2010 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaného konania, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom období k zbytočným prietahom v konaní. Sťažovateľ síce využil viaceré možnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku (napr. „požiadal súd o pripustenie zmeny žaloby“), avšak využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Samozrejme, sťažovateľ si za takýchto okolností musel uvedomiť, že dôjde k predĺženiu predmetného konania, pričom na tieto skutočnosti ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri určení primeraného finančného zadost'učinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci bez akýchkoľvek dôvodov opakovane nečinný od 31. mája 2010 do 6. septembra 2010 (tri mesiace), od 6. decembra 2010 do 15. júna 2011 (šesť mesiacov) a od 30. novembra 2011 do 20. marca 2012 (štyri mesiace). Úkony okresného súdu teda v napadnutom konaní minimálne po dobu viac ako jedného roka nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, čo je

základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedenú nečinnosť okresného súdu bez zákonných alebo iných relevantných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní. K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Argumentáciu predsedníčky okresného súdu, podľa ktorej *„prietah bol spôsobený z objektívnych príčin, v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov“*, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal krajskému súdu

podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie v sume 17 561,25 €, najmä „z dôvodu právnej neistoty trvajúcej už viac ako 3 roky“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané priznať mu v sume 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti z 26. apríla 2012 a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 3. apríla 2013). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,16 € a režijný paušál dvakrát

po 7,63 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2013 patrí odmena v sume 130,16 € a režijný paušál 7,81 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 407,55 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2013